

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

«ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ»

Спеціальність: 014.07 «Середня освіта (Географія)»

Галузь знань: Освіта. Педагогіка

Рівень вищої освіти: II (магістерський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Розробник: доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, к.і.н. Чубрей О.С.

Профайл викладача (-ів): <http://ecogeo.cv.ua>

Контактний тел.: 099-649-34-24

E-mail: o.chubrey@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1416>

Консультації: четвер з 13.00 до 14.00.

Мета навчальної дисципліни: Метою вивчення навчальної дисципліни «Тренінг професійного розвитку вчителя» є навчити студентів основам практичного застосування знань з методології проведення тренінгу, а саме: методам та прийомам підготовки, організації, проведення та аналізу ефективності психологічного тренінгу.

- Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:
- вивчення теорії тренінгів, що представлені у сучасній психології;
 - оволодіння методами вивчення ринку, попиту і пропозиції тренінгових послуг;
 - з'ясування методів планування і побудови програми тренінгу;
 - дослідження механізму соціального партнерства у тренінгу;
 - надання студентам ґрунтових знань з питань підготовки і проведення тренінгів;
 - вивчення механізму функціонування системи соціальних відносин у групі;
 - навчити студентів використовувати здобуті знання в конкретних процесах соціального-культурного простору, організації праці та забезпечення її високої ефективності на всіх рівнях;

В ході вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати: сутність та мету проведення тренінгів, їх види; основні принципи та норми групової роботи; правила підготовки, організації та проведення тренінгів; технологічні та методичні прийоми та вправи і ситуації їх використання; етико-нормативні засади створення і проведення тренінгу; характеристики групової динаміки.
- вміти: добирати тренінговий інструментарій; створювати програми тренінгів; проводити різні види тренінгових занять; керувати тренінговою групою; застосовувати прийоми реалізації зворотного зв'язку; опрацьовувати результати власних досліджень, інтерпретувати їх та застосувати їх в практиці; здійснювати самоаналіз та самовдосконалення.

3. Пререквізити: «Сціально-виховна робота в сучасній школі», «Проблеми та методика викладання географічного українознавства», «Педагогіка», «Психологія», «Інклюзивна педагогіка».

4. Результати навчання:

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК5. Здатність до формування світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства

ФК2 Здатність застосовувати сучасні теоретичні основи географії та позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах

ФК3 Здатність застосовувати базові знання з природничих і суспільних дисциплін, інформаційних технологій у навчанні географії.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких програмних результатів навчання:

ПРН 3 Постійно підвищувати рівень своїх знань.

ПРН 4 Формувати світогляд, розуміти принципи розвитку суспільства

ПРН 10 Застосовувати сучасні теоретичні основи географії та позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах

ПРН 11 Застосовувати базові знання з природничих і суспільних дисциплін, інформаційних технологій при навчанні географії.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	
Денна	5	10	3	90	2	30	-	-	60		залік

Заочна												
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни
Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Тренінг як напрямок психокорекційної роботи	11	2	2	-	-	7						
Тема 2. Сутність та класифікація тренінгових методів	12	2	2	-	-	8						
Тема 3. Мотиваційні аспекти тренінгу	11	2	2	-	-	7						
Тема 4. Підходи до створення тренінгів та моделі тренінгів	12	2	2	-	-	8						
Змістовий модуль 2.												
Тема 5. Створення концепції тренінгу	11	2	2	-	-	7						

Тема 6. Алгоритми і психотехніки проведення тренінгу	12	2	2	-	-	8						
Тема 7. Рефлексія та психодіагности ка у процесі проведення тренінгу	11	2	2	-	-	7						
Тема 8. Типові помилки тренера під час організації тренінгу	10	1	1	-	-	8						
Усього годин	90	30				60						
Модуль 1-2												
ІНДЗ			-	-		-						
Усього годин	90	15	15	-		60						

6. Практичні заняття

Практична робота №1

«Вчитель – вічний учень»

Мета: активізувати творчий потенціал; удосконалити знання, уміння і навички організації різних видів педагогічної діяльності; стимулювати бажання підвищувати свій фаховий рівень.

Завдання:

- розширити знання про можливості активних методів навчання;
- ознайомити із дієвими нетрадиційними методами активізації навчання;
- розглянути основні ідеї педагогів-класиків щодо особистісних якостей вчили;
- допомогти в організації професійного самовдосконалення та самоосвіти;
- сформувати та удосконалити уміння критичного і творчого мислення у процесі вирішення професійних завдань;
- сформувати вміння працювати в команді.

Практична робота №2

“Професійна компетентність педагога”

Мета: активізація творчого потенціалу педагогічних працівників ліцею; стимулювання бажання педагогів підвищувати свій фаховий рівень; забезпечення умов вільного спілкування та створення позитивного мікроклімату в колективі.

Завдання:

- ознайомити педагогів із поняттям “професійна компетентність”,
- визначити ключові компоненти професійної компетентності педагогічних працівників;
- допомогти в організації професійного самовдосконалення та самоосвіти;
- розкрити шляхи самореалізації особистості педагогів.

Практична робота №3

«Толерантність як показник компетентності педагога»

Мета: формувати толерантне ставлення до оточуючих, до суспільства, до певних педагогічних ситуацій; розвивати здатність до емпатії, співпереживання і співчуття; сприяти особистісному розвитку педагогічних працівників, реалізації їх творчого потенціалу.

Завдання:

- ознайомити учасників з поняттями «толерантність», «педагогіка толерантності»;
- відпрацювати навички доброзичливого безконфліктного спілкування;
- формування вовчок роботи в групі.

Практична робота №4

«Покликання вчителя – покликання високе і благородне»

Мета: підвищення професійного рівня педагогічних працівників, утвердження престижу професії вчителя, профілактика психо-емоційного професійного вигорання педагогів, встановлення дружньої, доброзичливої атмосфери в колективі.

Практична робота №5

«Хай у серці живе Україна»

Мета: поглиблення знань про Україну як державу зі своєю історією, культурою, народними звичаями та традиціями; формування почуття належності до українського народу; розвиток полікультурної, соціальної компетентності педагогів; створення умов для реалізації творчого потенціалу педагогічних працівників; виховання толерантного ставлення до соціокультурних надбань українців; активізація громадянської позиції з метою розвитку перспективного бачення себе, історії України, держави, виховання молодого покоління; активізація національно-патріотичного виховання в ліцеї; вшанування державного свята – Дня соборності України.

7. Самостійна робота

1. Розроблення тренінгів.
2. Визначення навчальних цілей та очікуваних результатів.
3. Формулювання знань, вмінь і навичок та соціального контексту.
4. Навчальні цілі та очікувані результати.
5. Підбір змістовного матеріалу для досягнення навчальних цілей та очікуваних результатів, а також для самостійної роботи.
6. Структурування навчального матеріалу відповідно до інтерактивних методів навчання.
7. Види навчальних методів Вибір навчальних методів для конкретного тренінгу.
8. Формування порядку денного тренінгу.
9. Оформлення роздавальних матеріалів для учасників/учасниць та матеріалів для тренерів.
10. Узгодження тренінгів.
11. Проведення тренінгів.
12. Підготовчі організаційні заходи.
13. Проведення наради тренерів перед тренінгом.
14. Підготовка до роботи в малих групах.
15. Власне проведення тренінгів (в т.ч. у паралельних групах).
16. Загальні поради.
17. Робота з матеріалами під час тренінгу.
18. Ефективні презентації.
19. Використання аудіовізуальних засобів.
20. Використання фліп-чартів.
21. Робота в малих групах.
22. Проведення наради тренерів за результатами тренінгів.
23. Психологічні аспекти в роботі тренера. Загальні практичні поради по проведенню тренінгів від психолога

8. Індивідуальні завдання

- Методика навчання старшокласників курсу за вибором «Основи критичного мислення»
- «Технології розвитку критичного мислення в учнів старшої школи
- Як навчати учнів аргументації та ефективного обговорення»
- Методи побудови різних частин уроку за технологію розвитку критичного мислення»
- «Методика розвитку критичного мислення учнів у викладанні різних предметів.
- «Педагогіка партнерства: як приручити інтеракцію.
- «Методи побудови різних частин уроку за технологію розвитку критичного мислення»

8. Методи навчання

При вивченні курсу «ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ» рекомендується використовувати такі методи навчання:

1. При проведенні лекційних занять доцільно використовувати словесні методи навчання: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія з поєднанням наочних методів навчання: ілюстрування, демонстрування, використання мультимедійних презентацій.

2. При проведенні практичних робіт доцільно використовувати такий словесний метод навчання як інструктаж з поєднанням наочних методів навчання – ілюстрування та демонстрування, проектне навчання, інтерактивні форми роботи, ділові ігри, тренінги.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ» рекомендується використовувати такі методи і форми контролю:

1. Для контролю засвоєння лекційного матеріалу: письмові модульні контрольні роботи; поточне тестування; онлайн тестування; оцінка за індивідуальне навчальне завдання; підсумковий усний залік.

2. Для контролю і оцінювання практичних робіт: поточне тестування семінарів, практична перевірка і оцінювання практичних задач.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати ситуативні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основу та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.
8-89	B	4 (добре) зараховано	Ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати ситуативні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.
70-79	C	4 (добре) зараховано	Знання предмету глибокі і повні, перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент орієнтується у більшості питань, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного

			теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.
60-69	D	3 (задовільно) зараховано	Знання предмету перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент недостатньо орієнтується у більшості питань, що стосуються теоретичних основ науки. Знання предмету не носять системного характеру. Студент здатний проводити аналіз ситуацій і проблем за допомогою викладача
50-59	E	3 (задовільно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання не зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом Не зараховано	Ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки за розв'язання практичних завдань.

7. Рекомендована література

1. Бакли Р., Кэйпл Дж. Теория и практика тренинга. СПб.: Питер, 2002. 352 с.
2. Вачков И.В. Окна в мир тренинга. СПб.: Речь, 2004. 272 с.
3. Зайцева Т.В. Теория психологического тренинга: психологический тренинг как инструментальное действие. СПб.: Речь, 2002. 80 с.
4. Кривцова С.В. Навыки конструктивного взаимодействия с подростками. Тренинг для педагогов. К.: Изд. «Генезис», 2004. 183с.

5. Максимова Н.Ю. Тренінгові технології як засіб формування духовності особистості студентів. Зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К.:ГНОЗІС, 2007. –Т.10, Ч. 4. – С.334–342.
6. Петрушин С.В. Психологический тренинг в многочисленной группе (методика развития компетентности в группе от 40 до 100 человек). К.: Академический Проект, 2004. 256 с.
7. Самоукина Н.В. Практический психолог в школе: Лекции, консультирование, тренинги [3-е изд.]. К.: Психотерапия, 2008. 256 с.
8. Сидоренко Е.В. Мотивационный тренинг / Елена Васильевна Сидоренко. – СПб.: Речь, 2005. 240 с.
9. Сидоренко О. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика. практ. посібн. К. : Центр інновацій і розвитку, 2001. 256 с.
10. Сидоренко Е.В. Тренинг влияния и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256 с.
11. Торн К. Тренинг. Настольная книга тренера. СПб.: Питер, 2008. 240 с.
12. Цзен Н.В. Психотренинг: игры и упражнения (2-е изд.). К.: Независимая фирма «Класс», 2006. 272 с.
13. **Чубрей О. С.** Система підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу: [моногр.]. Чернівці: Технодрук, 2020. 376 с.
14. **Чубрей О. С.** Рівні підготовленості майбутніх вчителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. *Молодь і ринок*: щомісячн. наук.-пед. журн. Дрогобич, 2019. № 11 (178). С. 120–124.
15. **Чубрей О. С.** Авторська структурно-функціональна модель професійної підготовки майбутніх вчителів географії до професійної діяльності. *Інноваційна педагогіка*: наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 16, т. 1. С. 161–165.
16. **Чубрей О. С.** Авторська технологія підготовки майбутніх вчителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. *Інноваційна педагогіка*: наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 18, т. 2. С. 129–132.
17. **Чубрей О. С.** Апробація структурно-функціональної моделі підготовки майбутнього вчителя географії до професійної діяльності на засадах

компетентнісного підходу. *Інноваційна педагогіка*: наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 19, т. 3. С. 147–150.

18. Чубрей О. С. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх вчителів географії в сучасних умовах: навч.-метод. посіб. Чернівці: ЧНУ, 2019. 106 с.